

Vägledning för uppgiftsfördelning inom arbetsmiljö och brandskydd

Övergripande planering och uppföljning

Fördelad arbetsmiljöuppgift	Allmänt råd	Stödmaterial
1. Planera, organisera, genomföra och följa upp verksamheten så att denna bedrivs i enlighet med de krav som ställs på arbets- och studiemiljö i lagar och föreskrifter, Lunds universitets arbetsmiljöpolicy, avtal, styrande dokument och beslut.	Arbetsgivaren är huvudansvarig för arbetsmiljön och i rollen som chef företräder man arbetsgivaren. Detta förutsätter att man har rätt förutsättningar för att kunna säkerställa att det systematiskt arbetsmiljöarbete kan bedrivas på arbetsplatsen och att förebyggande arbetsmiljöåtgärder vidtas. Långsiktiga åtgärder kan behöva budgeteras för att säkerställa genomförande.	https://www.hr-webben.lu.se/arbetsmiljo-0 https://www.medarbetarwebben.lu.se/organisation-och-styrning/regler-och-beslut/regelverket/regler-arbetsmiljo-miljo-och-sakerhet
2. Vid behov vidarefördela uppgifter rörande arbetsmiljö, studiemiljö och/eller förebyggande brandskyddsarbete.	Det är viktigt att uppgifterna som fördelas är anpassade efter vilken roll mottagaren har i organisationen och vilka resurser i form av tid, befogenheter och kunskaper mottagaren har.	https://www.hr-webben.lu.se/arbetsmiljo/systematiskt-arbetsmiljoarbete-sam/uppgiftsfordelning-och-ansvar
3. Bevaka och följa upp att de som tilldelas uppgifter i det systematiska arbetsmiljöarbetet har de befogenheter, resurser och kunskaper som krävs för att utföra uppgifterna.	Om en fördelning av uppgifter genomförts ligger ett ansvar på fördelande chef att säkerställa att anställda har förutsättningar för uppdragen och att uppgifterna utförs. Detta kan t.ex. göras i samband med utvecklingssamtalet eller i samband med den årliga SAM-uppföljningen.	https://www.hr-webben.lu.se/arbetsmiljo/systematiskt-arbetsmiljoarbete-sam/uppgiftsfordelning-och-ansvar
4. Utfärda lokala instruktioner och/eller rutiner för det systematiska arbetsmiljöarbetet och för arbetsuppgifter som innebär allvarlig risk för anställda och/eller studenter.	Enligt arbetsmiljöverkets regler om systematiskt arbetsmiljöarbete ska det, om det finns allvarliga risker i arbetet, finnas skriftliga instruktioner för hur arbetet ska utföras säkert.	https://www.hr-webben.lu.se/arbetsmiljo/systematiskt-arbetsmiljoarbete-sam/risker-i-arbetsmiljon

5. Genom årlig uppföljning säkerställa att det systematiska arbetsmiljöarbetet inom ansvarsområdet fungerar och bedrivs enligt gällande regelverk samt identifiera och vidta åtgärder för att åtgärda eventuella brister.	SAM-uppföljningen genomförs i enlighet med universitetets rutin för årlig SAM-uppföljning och samverkas i aktuellt forum.	https://www.hr-webben.lu.se/arbetsmiljo/systematiskt-arbetsmiljoarbete-sam/arlig-uppfoljning-av-det-systematiska-arbetsmiljoarbetet-sam
6. I förekommande fall utse personer med särskilda roller i arbetsmiljö- och brandskyddsarbetet	Detta kan vara arbetsmiljösamordnare, samordningsansvarig för fast driftställe, föreståndare för brandfarlig vara, KLARA-ansvarig, samordnare för trycksatta anordningar, laseransvarig, kontaktperson för strålsäkerhet etc.	

Anställdas och studenter medverkan i arbetsmiljöarbetet

7. Regelbundet samverka med anställda, studenter, skyddsombud, och studerandeskyddsombud i arbetet för en bra arbets- och studiemiljö.	Samverkan mellan arbetsgivaren och de anställda är en grundpelare i arbetsmiljöarbetet och ska ske både formellt i skydds- och HMS-kommittéer samt med de enskilda medarbetarna i t.ex. utvecklingssamtal. Det ska ske en lokal samverkan på arbetsplatsen genom t.ex. arbetsplatsträffar och kontinuerlig dialog med de anställda.	https://www.hr-webben.lu.se/arbetsmiljo/systematiskt-arbetsmiljoarbete-sam/samverkan-inom-arbetsmiljoarbetet
8. Genomföra regelbundna arbetsplatsträffar där arbetsmiljö- och verksamhetsfrågor behandlas	Arbetsplatsträffar är ett viktigt forum för samverkan i arbetsmiljöfrågor, sprida information samt för att fånga upp brister och förbättringsområden.	
9. Tillse att skyddsombud och studerandeskyddsombud har tillräckliga förutsättningar att utföra sina uppdrag.	Tillräckliga förutsättningar ges genom till exempel genom att tid eller dokumentation tillhandahålls från arbetsgivaren för att skyddsombudet ska kunna utföra sina uppgifter.	https://www.medarbetarwebben.lu.se/anstallning/arbetsmiljo-och-halsa/skyddsombud

Undersökning av arbetsmiljön

<p>10. Undersöka och dokumentera arbetsmiljön kontinuerligt ur fysiskt, organisatoriskt och socialt perspektiv.</p>	<p>Undersökning ska ske dels löpande genom t.ex. samtal med anställda och arbetsplatsträffar dels genom regelbundna aktiviteter som skyddsronder, utvecklingssamtal och årlig SAM-uppföljning.</p>	<p>https://www.hr-webben.lu.se/arbetsmiljo/systematiskt-arbetsmiljoarbete-sam/undersokning-av-arbetsmiljon</p> <p>https://www.hr-webben.lu.se/arbetsmiljo/organisatorisk-och-social-arbetsmiljo-osa</p>
<p>11. Genomföra regelbundna skyddsronder som omfattar fysiska, organisatoriska och sociala arbetsmiljöförhållande.</p>	<p>Skyddsronder är en del i undersökningen av arbetsmiljön. Fysiska skyddsronder innebär att man på plats undersöker den fysiska arbetsmiljön i lokalerna. Organisatoriska och sociala skyddsronder utförs oftast genom en enkätundersökning inom enheten. Ronderna kan också vara riktade mot ett särskilt område t.ex. ergonomi.</p>	<p>https://www.hr-webben.lu.se/arbetsmiljo/systematiskt-arbetsmiljoarbete-sam/undersokning-av-arbetsmiljon/skyddsronder</p>
<p>12. Genomföra årligt utvecklingssamtal och uppföljning av dessa.</p>	<p>En stor del av en bra arbetsmiljö består av att de anställda känner till vilka uppgifter de ska utföra, vilka resultat de ska uppnå och vart de kan vända sig för att få stöd i arbetet och med prioritering av arbetsuppgifter. Dessa saker följs upp i utvecklingssamtalet. I samtalet bör även de anställdas arbetssituation lyftas, liksom fysiska, organisatoriska och sociala arbetsmiljöaspekter.</p>	<p>https://www.hr-webben.lu.se/anstallningsvillkor/utvecklingssamtal</p>
<p>13. Kommunera kontinuerligt med anställda för att fånga upp tidiga signaler på arbetsrelaterad ohälsa.</p>	<p>I chefens ansvar för arbetsmiljön ingår att vara uppmärksam på arbetsmiljön genom en fortlöpande kontakt och dialog med de anställda. Tecken på att en anställd inte mår bra kan upptäckas om du som chef tar dig tid att genomföra regelbundna samtal.</p>	<p>https://www.hr-webben.lu.se/arbetsmiljo/anstalldas-halsa/rehabilitering/initiera-rehabilitering/tidiga-signaler-om-ohalsa</p>

Riskbedömning och åtgärder

14. Tillse att riskbedömningar genomförs regelbundet och vid förändringar i verksamheten. Riskbedömningarna ska dokumenteras skriftligt och inkludera fysiska, organisatoriska och sociala risker.	Riskbedömning är en grundläggande del av det systematiska arbetet och du som chef ska ha kännedom om riskerna din verksamhet och hur dessa ska hanteras.	https://www.hr-webben.lu.se/arbetsmiljo/systematiskt-arbetsmiljoarbete-sam/risker-i-arbetsmiljon
15. Åtgärda risker och brister inom ansvarsområdet omedelbart eller planera åtgärder i en handlingsplan för de brister som inte kan avhjälpas direkt. Genomföra uppföljning av genomförda åtgärder och bedöm om dessa är tillräckliga.	Åtgärda risker direkt om det är möjligt och skriv ner vad som gjorts. Om det inte går att åtgärda riskerna direkt ska en handlingsplan upprättas.	https://www.hr-webben.lu.se/arbetsmiljo/systematiskt-arbetsmiljoarbete-sam/atgarder-och-kontroll
16. Säkerställa att arbetsskador och tillbud rapporteras, att utredningar genomförs, att åtgärder vidtas och att dessa följs upp.	Rapportering, utredning och uppföljning av arbetsskador och tillbud är en viktig del i det förebyggande arbetsmiljöarbetet. Det är viktigt att tillbud och arbetsskador utreds och att grundorsaken identifieras så att rätt förebyggande åtgärder kan vidtas.	https://www.hr-webben.lu.se/arbetsmiljo/tillbud-och-arbetsskada
17. Säkerställa att allvarliga olyckor och tillbud rapporteras direkt till berörda myndigheter.	Beroende av vad som hänt kan flera myndigheter behöva kontaktas i samband med allvarliga händelser t.ex. Arbetsmiljöverket vid arbetsmiljöincidenter, Elsäkerhetsverket vid elolycka, Räddningstjänsten vid incidenter med brandfarlig vara, Miljöförvaltning vid miljöincident etc.	https://www.hr-webben.lu.se/arbetsmiljo/tillbud-och-arbetsskada
18. Anmäla/söka tillstånd för de verksamheter som kräver detta.	Tillstånd kan t.ex. behöva sökas för brandfarlig vara, A- och B-listade kemikalier, hantering av GMO/GMM (genmodifierade organismer/ mikroorganismer) etc.	

<p>19. Säkerställa att kemikalier och hanteringen av dessa riskbedöms regelbundet och förvaras, hanteras och inventeras enligt gällande regler.</p>	<p>Som chef är det viktigt att känna till vilka risker som föreligger i samband med att kemikalier hanteras.</p> <p>Lunds universitet bedriver en i många fall kemikalieintensiv och tillståndspliktig verksamhet som kännetecknas av hantering av små mängder av ett stort antal olika kemiska produkter. Många av dessa kemiska produkter är klassade som farliga på ett eller annat sätt och kan påverka människor och miljö negativt vid avsaknad av korrekt skyddsutrustning och vid felaktig hantering.</p>	<p>https://www.hr-webben.lu.se/arbetsmiljo/kemikaliesakerhet</p>
<p>20. Vara tillståndshavare för brandfarlig och/eller explosiv vara samt ansvar för att hanteringen sker enligt gällande regler</p>	<p>Det ska finnas en ansvarig person som är tillståndshavare för tillstånd för brandfarlig och/eller explosiv vara. Tillståndshavaren söker och undertecknar tillståndsansökan, utser föreståndare och samordningsansvarig samt följer upp att hanteringen av brandfarlig och/eller explosiv vara sker enligt beviljat tillstånd och gällande föreskrifter.</p>	<p>https://www.hr-webben.lu.se/arbetsmiljo/brandskydd/brandfarlig-och-explosiv-vara</p>
<p>21. Säkerställa att reglerna i universitetets ledningssystem för strålsäkerhet följs</p>	<p>Strålsäkerhet omfattar både joniserande och icke-joniserande strålning. Ledningssystemet är LUs verktyg för att säkerställa att lagar och föreskrifter inom området följs.</p>	<p>https://www.hr-webben.lu.se/arbetsmiljo/stralsakerhet</p>
<p>22. Säkerställa att underhåll och besiktning av maskiner, verktyg och annan utrustning utförs regelbundet.</p>	<p>Besiktning ska göras av bl.a. trycksatta anordningar och lyftanordningar.</p> <p>Regelbundna kontroller ska göras av t.ex. ögon- och nödduschar, dragskåp/dragbänkar, brandsläckare, larm mm</p> <p>Det är också lämpligt att regelbundet säkerställa funktionen på nödstopp, förreglingar, ventilation i kemikalieskåp mm</p>	

<p>23. Ansvara för att lagstadgade medicinska kontroller genomförs för anställda och studenter.</p>	<p>För vissa arbetsuppgifter finns krav på medicinsk kontroll. En medicinsk kontroll är en medicinsk undersökning av en anställd, som är inriktad på möjliga hälsoeffekter av en särskild faktor i arbetsmiljön. Den medicinska kontrollen är avsedd att vara till stöd i det förebyggande arbetsmiljöarbetet.</p>	<p>https://www.hr-webben.lu.se/arbetsmiljo/anstalldas-halsa/medicinska-kontroller-i-arbetslivet</p>
---	--	--

Säkerställa kunskap och kompetens

<p>24. Säkerställa att anställda och studenter fortlöpande får den information/utbildning som behövs och har tillräckliga kunskaper om riskerna i arbetet för att förebygga ohälsa och olycksfall.</p>	<p>Anställda och studenter ska få tillräckliga kunskaper för att hantera de risker som kan uppstå i arbetet/studierna. Vissa uppgifter (arbete med vissa allergiframkallande produkter, köra truck, använda lyftanordning etc.) kräver särskild utbildning/tillstånd innan de får påbörjas.</p> <p>Den information/utbildning som krävs behöver anpassas till det arbete/studier som ska utföras.</p>	<p>https://luvit.education.lu.se/Kompetensportalen/activitycentre/activitycentre.aspx</p>
<p>25. Introducera nyanställda i arbetsförhållanden på arbetsplatsen och om vilka arbetsmiljöregler som gäller.</p>	<p>Nyanställda behöver introduceras i de regler och rutiner som gäller på arbetsplatsen t.ex.</p> <ul style="list-style-type: none"> • LU-övergripande och lokala arbetsmiljöregler • Utrymningsvägar och återsamlingsplats • Kränkande särbehandling • Kris- och katastrofrutiner • Arbetsmiljöpolicy • Statlig värdegrund 	<p>https://www.medarbetarwebben.lu.se/stod-och-verktyg/om-nagot-hander</p> <p>https://www.hr-webben.lu.se/arbetsmiljo/krankande-sarbehandling-och-diskriminering</p> <p>https://luvit.education.lu.se/Kompetensportalen/activities/onlinecoursedetails.aspx?inapp=1&courseid=8353</p>

26. Säkerställa att anställda och studenter informeras om rutiner för anmälan av arbetsskador och tillbud.	Det är viktigt att alla känner till hur rapporteringen går till och känner sig trygga med att lyfta problem och brister i arbetsmiljön.	https://www.hr-webben.lu.se/arbetsmiljo/tillbud-och-arbetsskada
27. Säkerställa att anställda och studenter erhåller relevant brandskyddsutbildning.	Anställda ska genomgå en webbaserad brandskyddsutbildning samt en praktisk övning inom brandsläckning. Utbildningen ska upprepas inom en femårsperiod. Studenter ska åtminstone få information om utrymning och agerande vid utbruten brand.	https://www.hr-webben.lu.se/sites/hr-webben.lu.se/files/foreskrift_angaende_brandskyddsutbildning_for_lunds.pdf

Samordningsansvar

28. Ansvara för samordning av arbetsmiljöfrågor vid gemensamt arbetsställe.	Risker kan uppstå när flera verksamheter (interna och externa) bedrivs vid samma arbetsställe. De olika verksamheternas risker samt ev. gemensamma risker behöver uppmärksammas och hanteras.	
29. Samordna rutiner för hantverkare/entreprenörers arbete vid gemensamt arbetsställe	Rutiner och riskbedömningar kan behöva utarbetas vid t.ex. byggnadsarbete för att hantera de risker som anställda och entreprenörer kan utsättas för.	
30. Samordna det systematiska brandskyddsarbetet vid gemensamt arbetsställe	Har flera institutioner/verksamheter aktivitet i samma byggnad behöver det systematiskt brandskyddsarbete samordnas mellan de olika verksamheterna för att säkerställa att brandsäkerheten är fullgod och heltäckande i lokalerna.	https://www.hr-webben.lu.se/arbetsmiljo/brandskydd/systematiskt-brandskyddsarbete

Systematiskt brandskyddsarbete

<p>31. Tillse att det systematiska brandskyddsarbetet dokumenteras och genomförs inom verksamhetsområdet.</p>	<p>För att uppfylla lagkraven i lag (2003:778) om skydd mot olyckor, LSO, ska ett systematiskt brandskyddsarbete (SBA) bedrivas.</p> <p>Den som är ansvarig för det systematiska brandskyddsarbetet ska tillse att alla delar är säkerställda. SBA ska dokumenteras och kunna redovisas för räddningstjänsten vid tillsyn.</p> <p>Där det både finns en föreståndare för brandfarlig vara och en ansvarig för det systematiska brandskyddsarbetet krävs samverkan och kommunikation mellan dessa funktioner för att säkerställa att brandsäkerheten är fullgod i lokalerna.</p>	<p>https://www.hr-webben.lu.se/arbetsmiljo/brandskydd/systematiskt-brandskyddsarbete</p>
<p>32. Genomföra årliga utrymningsövningar, regelbundna brandskyddsronder och årlig uppföljning av brandskyddsarbetet.</p>	<p>Enligt Lunds universitets föreskrifter ska utrymningsövningar genomföras årligen. Ett krav i arbetet med systematiskt brandskyddsarbete är att genomföra brandskyddsronder och egenkontroller av brandskyddet. Dessa kontroller ska dokumenteras. Upptäckta brister ska åtgärdas. Detta ska också årligen följas upp så att det systematiska brandskyddsarbetet är uppdaterat.</p>	<p>https://www.hr-webben.lu.se/arbetsmiljo/brandskydd/systematiskt-brandskyddsarbete</p>